

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

1^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η πρωτοβουλία για την οργάνωση των Σταυροφοριών προήλθε από τους ισχυρούς φεουδάρχες της Δυτικής Ευρώπης.
2. Το έργο της ανάκτησης της Κωνσταντινούπολης από τους Λατίνους έφερε σε πέρας ο αυτοκράτορας της Νικαίας Μιχαήλ Παλαιολόγος.
3. Η Ρωσία φιλοδόξησε να γίνει κληρονόμος των πνευματικών παραδόσεων και πολιτικών ιδεών του Βυζαντίου μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς.
4. Μετά την εφεύρεση της τυπογραφίας όλα τα πληθυσμιακά στρώματα της Δυτικής Ευρώπης ήρθαν σε επαφή με τις νέες εξελίξεις στις επιστήμες.
5. Το κίνημα του Λουθήρου υπήρξε ο πυρήνας μιας ευρύτερης μεταρρυθμιστικής έκρηξης σε όλη τη Δυτική Ευρώπη.

Μονάδες 5

(II) Να συμπληρώσετε τα κενά στο παρακάτω απόσπασμα επιλέγοντας τα κατάλληλα στοιχεία από αυτά που δίνονται στην παρένθεση. Τρία (3) στοιχεία περισσεύουν:

(σλαβικοί, μεταναστευτική, στρατιωτικοποίηση, ασιατικοί, εποικιστική, Θράκης, Μ. Ασίας, θεμάτων)

«Από τα μέσα του 7ου ως τα μέσα του 9ου αι. η _____(1)_____ της βυζαντινής κοινωνίας εκφράζεται με την εμφάνιση των οικογενειακών επωνύμων και την οικοδόμηση πολλών κάστρων. Με τη δημιουργία ναυτικών _____(2)_____ η αυτοκρατορία κατόρθωσε να θωρακίσει τις παράλιες περιοχές, αλλού σε μικρότερο και αλλού σε μεγαλύτερο βάθος. Ιδιαίτερες δυσχέρειες αντιμετώπιζε η αυτοκρατορία στις ευρωπαϊκές επαρχίες της, όπου είχαν εγκατασταθεί πολλοί _____(3)_____ πληθυσμοί. Το Βυζαντινό κράτος, για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα, εφάρμοσε μια _____(4)_____ πολιτική στο πλαίσιο της οποίας πολλοί μικρασιατικοί πληθυσμοί

μετακινήθηκαν και εγκαταστάθηκαν στις επαρχίες της _____(5)_____, της Μακεδονίας και της Νότιας Ελλάδας.»

Μονάδες 5

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των παρακάτω ιστορικών όρων: αλληλέγγυον, Ένδοξη Επανάσταση (1688).

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Σε ποια θεολογικά και δογματικά ζητήματα στηρίχθηκε η διαμάχη που οδήγησε στο

σχίσμα μεταξύ των δύο Εκκλησιών το 1054 και ποια ήταν η κύρια αιτία του;

Μονάδες 13

2.β. Ποια ήταν η νέα αντίληψη της Αναγέννησης σχετικά με την αγωγή και την επιστήμη;

Μονάδες 12

2^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες

ερωτήσεις:

1. Την οικονομική πολιτική εγκαινίασαν στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία οι:

α. Παλαιολόγοι

β. Μακεδόνες

γ. Κομνηνοί

δ. Ίσαυροι

2. Σκλαβηνίες ονομάζονται νησίδες σλαβικού πληθυσμού σε εδάφη:

α. της Χερσονήσου του Αίμου

β. της Ιταλικής Χερσονήσου

γ. βόρεια του Δούναβη

- δ. της Μικράς Ασίας
3. Στη διάρκεια του 10ου και του 11ου αι. μ.Χ. τον κορμό του πληθυσμού αποτελούν οι:
- α. μεγαλογαιοκτήμονες
  - β. εμποροβιοτέχνες
  - γ. ελεύθεροι μικροϊδιοκτήτες
  - δ. εξαρτημένοι πάροικοι
4. Στην κοινωνική πυραμίδα της φεουδαρχίας:
- α. δεν εντάσσονταν οι κληρικοί
  - β. κάτοχοι φέουδων μπορούσαν να είναι και εκκλησιαστικοί άρχοντες
  - γ. οι άμεσοι υποτελείς του βασιλιά αποτελούσαν την πολυπληθέστερη ομάδα
  - δ. δεν υπήρχαν δούλοι
5. Ο ιδανικός άνθρωπος της Αναγέννησης:
- α. αφιερώνεται στη μελέτη των κλασικών γραμμάτων
  - β. αφιερώνεται στη μελέτη των επιστημών
  - γ. ενδιαφέρεται μόνο για τις τέχνες
  - δ. διαμορφώνει μια πολύπλευρη προσωπικότητα

Μονάδες 5

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το παλαιότερο:

- α. εξάπλωση της εικονομαχικής πολιτικής στο θέμα της Ελλάδος
- β. Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδος
- γ. σεισμός μεταξύ Θήρας και Θηρασίας
- δ. σύνοδος της Ιέρειας
- ε. απομάκρυνση της εικόνας του Χριστού από τη Χαλκή Πύλη των ανακτόρων

Μονάδες 5

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: Πρόχειρος Νόμος (870-879), συγχωροχάρτια.

Μονάδες 15

2° ΘΕΜΑ

2.α. Να εξηγήσετε τους τρόπους με τους οποίους ασκούσε τη διπλωματία το Βυζαντινό κράτος.

Μονάδες 12

2.β. Για ποιον λόγο και με ποιον τρόπο αντέδρασαν οι αντιπρόσωποι της Τρίτης Τάξης κατά τη σύγκληση των Γενικών Τάξεων στη Γαλλία το 1789;

Μονάδες 13

3^η Περίπτωση

1° ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η φορολογική πολιτική του Αλεξίου Κομνηνού επιδείνωσε ακόμη περισσότερο τη θέση του λαού και ιδίως των αγροτών.
2. Η Γαλννοτάτη Δημοκρατία της Βενετίας ανέλαβε, έναντι αμοιβής, να μεταφέρει με τον στόλο της στην Ανατολή και να εφοδιάζει με τρόφιμα τους Σταυροφόρους επί ένα έτος.
3. Το 1261 ο Μιχαήλ Παλαιολόγος συνήψε με τους Βενετούς συνθήκη σε αντάλλαγμα πολεμικής βοήθειας κατά των Γενουατών.
4. Σημαντικός παράγοντας της εξάπλωσης των Οθωμανών ήταν οι στρατιωτικές μεταρρυθμίσεις.
5. Στη Γερμανία, μετά την Ειρήνη της Αυγούστας, επικράτησε παντού το προτεσταντικό δόγμα.

Μονάδες 5

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

A	B
1. Λογοθέτης του Γενικού 2. Χαλίφης 3. αυλάρχης 4. βασιλικοί 5. Λογοθέτης του Δρόμου	α. ευθύνη για την υποδοχή ξένων πρεσβευτών στο Βυζαντινό κράτος β. ιδιαίτερα σημαντικό αξίωμα στο Φραγκικό κράτος γ. από τον 10 ^ο αι. μονοπωλούν τα κυριότερα στρατιωτικά και πολιτικά αξιώματα στο Βυζαντινό κράτος δ. τοποτηρητής του Προφήτη Μωάμεθ ε. εκδιώχθηκε από τη Μέκκα και κατέφυγε στη Μεδίνα, όπου ίδρυσε μια κοινότητα πιστών στ. ευθύνη των οικονομικών στο Βυζαντινό κράτος

Μονάδες 5

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: Τρίτη Ρώμη, Ομολογία της Αυγούστας.

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποιες συνθήκες οδήγησαν στην επικράτηση της «ελέω Θεού βασιλείας» στη Δυτική Ευρώπη και τι σήμαινε αυτό για τις σχέσεις Εκκλησίας- Κράτους;

Μονάδες 13

2.β. Να εξηγήσετε τον ρόλο που διαδραμάτισε η τυπογραφία στη διάδοση της Αναγέννησης.

Μονάδες 12

4^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α (I) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

A	B
1. Λέων Γ΄ 2. Κωνσταντίνος Ε΄ 3. Κάρολος Μαρτέλος 4. Αλέξιος Α΄ Κομνηνός 5. Ανδρόνικος Α΄	α. άσκησε κερδοσκοπική οικονομική πολιτική β. ορίστηκε επικεφαλής της βυζαντινής αντιπροσωπείας στη Σύνοδο της Φερράρας-Φλωρεντίας γ. προσπάθησε να προστατεύσει τους χωρικούς από τις καταχρήσεις των δυνατών δ. με διαταγή του ο στρατός απομάκρυνε από τη Χαλκή Πύλη των ανακτόρων μια εικόνα του Χριστού ε. αναχαίτισε την πορεία των Αράβων στο Πουατιέ της Γαλλίας στ. επί της βασιλείας του κορυφώθηκε η εικονομαχία

Μονάδες 5

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. Σχίσμα μεταξύ των δύο Εκκλησιών
- β. Άλωση της Κωνσταντινούπολης
- γ. Τέταρτη Σταυροφορία
- δ. Εικονομαχία ε. Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας

Μονάδες 5

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: τελετή της περιβολής, Συνθήκη του Καμποφόρμιο (17 Οκτωβρίου 1797).

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποια ήταν η πνευματική επίδραση που άσκησε το Βυζάντιο στη Ρωσία, μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς;

Μονάδες 12

2.β. Ποιες περιοχές της Ευρώπης και για ποιον λόγο υπήρξαν εστίες της Αναγέννησης;

Μονάδες 13

5^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. «Θέματα» στο Βυζάντιο ονομάζονται:

- α. διοικητικές περιφέρειες του Βυζαντινού κράτους
- β. εγκαταστάσεις Σλάβων στην επικράτεια του Βυζαντινού κράτους
- γ. μεγάλες εκτάσεις γης που ανήκουν αποκλειστικά στην Εκκλησία
- δ. μεγάλες εκτάσεις γης που ανήκουν αποκλειστικά στον Βυζαντινό αυτοκράτορα

2. Ιδεολογική βάση του κινήματος της εικονομαχίας ήταν:

- α. οι θρησκευτικές απόψεις της Εκκλησίας της Ρώμης
- β. οι ανεικονικές αντιλήψεις των κατοίκων των ανατολικών επαρχιών της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας

- γ. οι αποφάσεις των Οικουμενικών Συνόδων
- δ. ένας σεισμός μεταξύ Θήρας και Θηρασίας

3. Ο Ιωάννης Βατάτζης:

- α. επέβαλε δυσβάσταχτη φορολογία στους φτωχούς
- β. ίδρυσε την αυτοκρατορία της Τραπεζούντας
- γ. ανέκτησε την Κωνσταντινούπολη από τους Λατίνους
- δ. κατέστησε την αυτοκρατορία της Νίκαιας διεθνώς υπολογίσιμη δύναμη

4. Ιδρυτής του Οθωμανικού κράτους θεωρείται:

- α. ο Προφήτης Μωάμεθ
- β. ο Οσμάν ή Οθμάν
- γ. ο Μουράτ Α΄
- δ. ο Βαγιαζήτ

5. Μετά την εμφάνιση της τυπογραφίας πρόσβαση στη γνώση είχαν:

- α. οι κάτοικοι των επαρχιών της Δυτικής Ευρώπης
- β. όλα τα στρώματα του πληθυσμού των κρατών της Δυτικής Ευρώπης
- γ. οι κάτοικοι των πόλεων της Δυτικής Ευρώπης
- δ. οι κληρικοί της Δυτικής Ευρώπης

Μονάδες 5

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το παλαιότερο:

- α. Σύνοδος του Τρέντο
- β. αφορισμός του Λουθήρου από τον πάπα
- γ. Ειρήνη της Αυγούστας
- δ. εφεύρεση της τυπογραφίας από τον Ιωάννη Γουτεμβέργιο
- ε. Ομολογία της Αυγούστας

Μονάδες 5

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: Εγίρα, φυσική διδασκαλία.

Μονάδες 15

2° ΘΕΜΑ

2.α. Ποια μέτρα πήρε ο Κάρολος ο Μέγας για την εσωτερική οργάνωση του κράτους του;

Μονάδες 12

2.β. Ποιες σημαντικές μεταβολές επέφερε η Γαλλική Επανάσταση στον πολιτικό τομέα;

Μονάδες 13

6^η Περίπτωση

1° ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Οι Σλάβοι ήταν εγκατεστημένοι στις αρχές του 6ου αι. στα βόρεια του Δούναβη και πραγματοποιούσαν επιδρομές στα εδάφη της βυζαντινής αυτοκρατορίας.
2. Τα πρώτα θέματα οργανώθηκαν στη Μ. Ασία περί τα μέσα του 7ου αιώνα.
3. Η σύνοδος της Ιέρειας (754) καταδίκασε την εικονομαχία.
4. Η στρατιωτικοποίηση της μεσοβυζαντινής κοινωνίας εκφράζεται αποκλειστικά με την οικοδόμηση πολλών κάστρων.
5. Η Επαναγωγή είναι μια συλλογή νομοθετημάτων που καθορίζουν με ακρίβεια τις αρμοδιότητες του αυτοκράτορα και του πατριάρχη.

Μονάδες 5

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1)

Α	Β
1. Καρδινάλιος Ουμβέρτος 2. Βοννιφάτιος Μομφερατικός 3. Ιωάννης Γουτεμβέργιος 4. Βαρθολομαίος Ντιάζ 5. Χριστόφορος Κολόμβος 6. Φερδινάνδος Μαγγελάνος	α. πρώτος περίπλους της γης β. έφτασε στο ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας το 1487 γ. εκπρόσωπος της Ρώμης στις διαπραγματεύσεις που οδήγησαν στο Σχίσμα των δύο Εκκλησιών δ. αρχηγός των φεουδαρχών κατά την Δ΄ Σταυροφορία ε. εφηύρε την τυπογραφία

Μονάδες 5

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *γεωργική επανάσταση, γενίτσαροι.*

(μονάδες 8+7=15)

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποιο ήταν το αποτέλεσμα των αραβικών κατακτήσεων ως προς τον ρόλο του Βυζαντίου στη Μεσόγειο και τη σχέση Αράβων και Βυζαντινών;

Μονάδες 12

2.β. Τζον Λοκ και Ρουσσό: να συγκρίνετε τις απόψεις των δύο εκπροσώπων του Διαφωτισμού αναφορικά με το *κοινωνικό συμβόλαιο.*

Μονάδες 13

7^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Α περισσεύει.

A	B
1. έξαρχος	α. ονομάστηκαν ο Πιτίνος και οι γιοί του
2. Καδής	β. τοποτηρητής του Μωάμεθ και υπεύθυνος για την εφαρμογή του Κορανίου
3. Χαλίφης	γ. συγκέντρωσε στο πρόσωπό του στρατιωτικές και πολιτικές αρμοδιότητες
4. πιστός εν Χριστώ βασιλεύς	δ. ονομάστηκε για πρώτη φορά ο Ηράκλειος
5. πατρίκιοι των Ρωμαίων	ε. στέφθηκε από τον πάπα ο γιος του Καρόλου Μαρτέλου, Πιτίνος
6. ελέω Θεού βασιλεύς των Φράγκων	

Μονάδες 5

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. μάχη στο Κοσσυφοπέδιο
- β. μάχη στο Πουατιέ της Γαλλίας
- γ. στέψη του Καρλομάγνου στη Ρώμη
- δ. εγκατάσταση των Οθωμανών στην Προύσα
- ε. ανακατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τον Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγο

Μονάδες 5

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: γλαγολιτικό αλφάβητο, Διαφωτισμός ή Αιώνας των Φώτων (1688-1789).

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α Πώς διαμορφώθηκαν οι σχέσεις του Βυζαντίου με τις ιταλικές ναυτικές πόλεις κατά τη διάρκεια του 10ου αιώνα;

Μονάδες 12

2.β. Γιατί υπογράφηκε η Συνθήκη του Καμποφόρμιο (1789) και ποια τα αποτελέσματά της;

Μονάδες 13

8^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Κατά τη μεσοβυζαντινή περίοδο οι ελεύθεροι αγρότες ήταν οργανωμένοι σε κοινότητες χωρίων.
2. Μετά τη στέψη του, τα Χριστούγεννα του 800, ο Κάρολος ο Μέγας επέλεξε ως έδρα του τη Ρώμη.
3. Ο Λογοθέτης του Δρόμου, στενός συνεργάτης του αυτοκράτορα, ήδη από τον 7ο αιώνα, ήταν υπεύθυνος για την υποδοχή ξένων πρεσβευτών.
4. Το σύστημα της φεουδαρχίας αναπτύχθηκε στη διάρκεια του 8ου αιώνα, μετά την κατάρρευση της δυναστείας των Μεροβιγγείων.
5. Στη Σύνοδο της Φερράρας-Φλωρεντίας (1438-1439) ο Ιωάννης Η΄ Παλαιολόγος αρνήθηκε την πλήρη υποταγή της Ορθόδοξης στην Καθολική Εκκλησία.

Μονάδες 5

(II) Να συμπληρώσετε τα κενά στο παρακάτω απόσπασμα επιλέγοντας τα κατάλληλα στοιχεία από αυτά που δίνονται στην παρένθεση. Τρία (3) στοιχεία περισσεύουν:

(Μακεδόνες, Ρώμη, ανατολικών, Ίσαυροι, ανεικονικές, δυτικών, αραβικά, Κωνσταντινούπολης)

«Οι δύο πρώτοι _____(1)_____ (Λέων Γ' και Κωνσταντίνος Ε') υπήρξαν οι πρωτεργάτες του κινήματος της Εικονομαχίας. Ιδεολογική βάση του κινήματος αυτού ήταν οι _____(2)_____ αντιλήψεις των κατοίκων των _____(3)_____ επαρχιών. Την περίοδο αυτή η Βυζαντινή αυτοκρατορία αντιμετώπιζε κρίσιμες καταστάσεις: τα _____(4)_____ πλοία όργωναν τις βυζαντινές θάλασσες και λεπλατούσαν ακτές, νησιά και πόλεις. Η εικονομαχική πολιτική των βυζαντινών αυτοκρατόρων βρήκε αντίθετη την εκκλησία της _____(5)_____ με αρνητικές συνέπειες για τις σχέσεις της αυτοκρατορίας με τη Δύση.»

Μονάδες 5

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των παρακάτω ιστορικών όρων: ιερός πόλεμος (στο Ισλάμ), προνοιάριοι.

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποιες ήταν οι επιχειρήσεις των Πορτογάλων θαλασσοπόρων για την ανακάλυψη του θαλάσσιου δρόμου προς τις Ινδίες;

Μονάδες 12

2.β. Ποιος είναι ο θεμελιωτής του οικονομικού φιλελευθερισμού και ποιες απόψεις διατυπώνει στο έργο του;

Μονάδες 13

9^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Η οριστική αναστήλωση των εικόνων σήμαινε για το Βυζάντιο:

- α. την υιοθέτηση των ανεικονικών αντιλήψεων από την επίσημη Εκκλησία
- β. την αποτυχία της Εκκλησίας να υποτάξει στη βούλησή της το Κράτος
- γ. τον οριστικό διαχωρισμό Κράτους-Εκκλησίας
- δ. την αποτυχία του Κράτους να υποτάξει στη βούληση του την Εκκλησία

2. Την πολιτική παραχώρησης εμπορικών προνομίων στους Βενετούς εγκαινίασε ο:

- α. Βασίλειος Β΄ Μακεδών
- β. Ηράκλειος
- γ. Λέων Γ΄ Ίσαυρος
- δ. Αλέξιος Α΄ Κομνηνός

3. Αρχικός προορισμός των σταυροφόρων της Δ΄ Σταυροφορίας ήταν η:

- α. Ιερουσαλήμ
- β. Αίγυπτος ή η Συρία
- γ. Θεσσαλονίκη
- δ. Κωνσταντινούπολη

4. Το μεγαλύτερο πλήγμα για την ευρωπαϊκή κοινωνία του 14ου αι. ήταν:

- α. η οικονομική κρίση
- β. οι φυσικές καταστροφές
- γ. η μείωση των γεννήσεων

δ. ο Μαύρος Θάνατος (επιδημία βουβωνικής πανώλης)

5. Η στροφή προς τη βαθύτερη γνώση των ελληνικών και λατινικών γραμμάτων και της αρχαιότητας κατά την Αναγέννηση ονομάστηκε:

- α. αρχαιογνωσία
- β. κλασικισμός
- γ. ανθρωπισμός
- δ. καθολικισμός

Μονάδες 5

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το παλαιότερο:

- α. ο Λούθηρος αφορίζεται ως αιρετικός από τον πάπα
- β. ο Μιχαήλ Παλαιολόγος στέφεται για δεύτερη φορά αυτοκράτορας ως Μιχαήλ Η΄
- γ. ο γιος του Καρόλου Μαρτέλου Πιπίνος στέφεται «ελέω Θεού βασιλέας» των Φράγκων
- δ. το εικονομαχικό διάταγμα του Λέοντα Γ΄ Ισαύρου βρίσκει αντίθετη την Εκκλησία της Ρώμης
- ε. ο Καρλομάγνος στέφεται στη Ρώμη «Μέγας και ειρηνοποιός αυτοκράτωρ κυβερνήτης του Ρωμαϊκού Κράτους»

Μονάδες 5

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: ανεικονικές αντιλήψεις, ιερά εξέταση.

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποια ήταν η δομή της φεουδαρχικής κοινωνίας στη Δυτική Ευρώπη κατά τον Μεσαίωνα;

Μονάδες 12

2.β. Πώς οδηγήθηκαν οι Γάλλοι στην ψήφιση της Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη το 1789 και ποια η σημασία της;

Μονάδες 13

10^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Την Τέταρτη Σταυροφορία κήρυξε ο πάπας Ιννοκέντιος Γ΄.
2. Η αυτοκρατορία της Τραπεζούντας ιδρύθηκε από τους Μεγάλους Κομνηνούς αμέσως μετά την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους (1204).
3. Η μάχη της Άγκυρας (1402) επίσπευσε την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς.
4. Κύριος μοχλός των κοινωνικών μεταβολών που δρομολόγησαν οι Ανακαλύψεις ήταν η αστική τάξη.
5. Έργο του Συμβουλίου Λογοκρισίας που ίδρυσε η Καθολική Εκκλησία στη Ρώμη, στο πλαίσιο της Αντιμεταρρύθμισης, ήταν η σύνταξη ενός καταλόγου απαγορευμένων βιβλίων θεολογικού περιεχομένου.

Μονάδες 5

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

A	B
1. Τα πρώτα «θέματα»	α. διαίρεσε τη φραγκική επικράτεια σε 200 περίπου κομητείες.
2. Τον Μάρτιο του 843	β. συγκλήθηκε η σύνοδος της Ιέρειας που καταδίκασε τη λατρεία των εικόνων.
3. Ο Πιπίνος	γ. οργανώθηκαν στη Μ. Ασία περί τα μέσα του 7 ^{ου} αι.
4. Ο Κάρολος ο Μέγας	δ. στέφθηκε από τον πάπα ελέω Θεού βασιλέας των Φράγκων (754).
5. Οι πρόνοιες	ε. δεν αποτελούσαν ιδιοκτησία του προνοιαρίου αλλά του κράτους.
	στ. συγκλήθηκε στην Κωνσταντινούπολη η σύνοδος που αποφάσισε την αποκατάσταση των εικόνων.

Μονάδες 5

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: караβέλα, μετακένωση.

Μονάδες 15

2° ΘΕΜΑ

2.α. Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης: με ποιες ενέργειες ο αυτοκράτορας Ιωάννης Η΄ Παλαιολόγος επιχείρησε να αναζητήσει βοήθεια από τη Δύση και ποιο ήταν το αποτέλεσμα των προσπαθειών αυτών;

Μονάδες 12

2.β. Σύνταγμα των Ηνωμένων Πολιτειών (1787): σε ποια βασική αρχή στηρίζεται και τι προβλέπει ως προς τη μορφή διακυβέρνησης του κράτους και τον τρόπο ρύθμισης των σχέσεων μεταξύ των επιμέρους πολιτειακών οργάνων;

Μονάδες 13

11^η Περίπτωση

1° ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Ο αυτοκράτορας Ηράκλειος:

α. διατήρησε τους παλαιούς ρωμαϊκούς τίτλους: Imperator Romanorum, Caesar και augustus

β. υιοθέτησε τον ελληνικό τίτλο βασιλεύς διατηρώντας συγχρόνως τους ρωμαϊκούς τίτλους Imperator Romanorum, Caesar και augustus

γ. υιοθέτησε τον ελληνικό τίτλο βασιλεύς με την προσθήκη πιστός εν Χριστώ εγκαταλείποντας τους ρωμαϊκούς τίτλους Imperator Romanorum, Caesar και augustus

δ. δεν έκανε καμία αλλαγή ως προς τον τρόπο τιτλοφορίας του

2. Το έτος αποδημίας του Μωάμεθ από τη Μέκκα στη Μεδίνα αποτελεί την αφετηρία:

α. της δημόσιας διδασκαλίας του Μωάμεθ για τη νέα θρησκεία

β. του ιερού πολέμου

γ. του χρονολογικού συστήματος των Αράβων

δ. της νεότερης ιστορίας των Οθωμανών

3. Η αποστολή ιεραποστόλων στη Μοραβία:

- α. οδήγησε στην υπαγωγή των Σλάβων της Μοραβίας στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως
- β. απέτυχε, αφού οι μαθητές του Κυρίλλου και του Μεθοδίου εκδιώχθηκαν από τον φραγκικό κλήρο
- γ. πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία του πάπα
- δ. οδήγησε στην επινόηση αλφαβήτου για τη σλαβονική γλώσσα και έθεσε τις βάσεις της εθνικής φιλολογίας των Σλάβων

4. Ο Αλέξιος Α΄ Κομνηνός:

- α. κατάργησε τον θεσμό των θεμάτων στην αυτοκρατορία
- β. καθιέρωσε τον θεσμό της πρόνοιας
- γ. μείωσε τον αριθμό των αξιωμάτων
- δ. εφάρμοσε πολιτική μείωσης των φόρων

5. Μια σημαντική συνέπεια των γεωγραφικών ανακαλύψεων ήταν ότι:

- α. η κεντρική και ανατολική Ευρώπη έγιναν το κέντρο των διεθνών εξελίξεων
- β. το κέντρο της παγκόσμιας οικονομίας μετατοπίστηκε από την Ευρώπη στην Ασία
- γ. η φεουδαρχική δομή της οικονομίας ενισχύθηκε
- δ. το κέντρο της παγκόσμιας οικονομίας μετατοπίστηκε από τη Μεσόγειο στον Ατλαντικό Ωκεανό και τη Βόρεια θάλασσα

Μονάδες 5

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το παλαιότερο:

- α. Σχίσμα μεταξύ των δύο Εκκλησιών
- β. κίνημα του ανθρωπισμού
- γ. Εκατονταετής Πόλεμος
- δ. Θρησκευτική Μεταρρύθμιση
- ε. Τέταρτη Σταυροφορία

Μονάδες 5

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: βασιλικοί, φωτισμένη δεσποτεία, Δόγμα Μονρδέ.

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Η περίοδος από το 1270 περίπου έως το 1330 ήταν περίοδος κρίσης: να τεκμηριώσετε την παραπάνω ιστορική διαπίστωση αναφέροντας δύο λόγους.

Μονάδες 12

2.β. Ποιο ήταν το πολιτικό-επαναστατικό όραμα του Ρήγα Βελεστινλή και μέσα από ποια έργα το διατυπώνει;

Μονάδες 13

12^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Οι Λογγοβάρδοι ή Λομβαρδοί, υπό την πίεση των Αβάρων, μετανάστευσαν και κατέκτησαν μεγάλο μέρος της Ιταλίας.
2. Ο Κύριλλος μετέφρασε την Αγία Γραφή στα σλαβονικά.
3. Οι Οθωμανοί κατέστησαν φόρου υποτελή την Πελοπόννησο, πριν προχωρήσουν στην πολιορκία της Κωνσταντινούπολης.
4. Στην αναβίωση των ελληνικών γραμμάτων στη Δύση συνέβαλαν και Έλληνες λόγιοι που παρέμειναν στην Κωνσταντινούπολη μετά την Άλωση.
5. Οι καθολικές χώρες, όπως η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιταλία, πρωτοστάτησαν στις πολιτειακές μεταβολές.

Μονάδες 5

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

A	B
1. Ισλάμ	α. εκκλησιαστική μεταρρύθμιση
2. Κάρολος ο Μέγας	β. πρόνοιες
3. Κύριλλος και Μεθόδιος	γ. τελετή της περιβολής
4. Μιχαήλ Κηρουάριος	δ. θεοκρατικό κράτος
5. φεουδαρχία	ε. εκχριστιανισμός των Σλάβων
	στ. Σχίσμα μεταξύ των δύο Εκκλησιών

Μονάδες 5

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: ελεύθεροι μικροϊδιοκτήτες (βυζαντινού χωρίου), καθολικός άνθρωπος.

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Να εξηγήσετε ποια προβλήματα προκάλεσαν στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία οι επιδρομές των Αβάρων και των Σλάβων στη Χερσόνησο του Αίμου.

Μονάδες 12

2.β. Ποιες ήταν οι συνέπειες της Μεταρρύθμισης ως προς τη διαμόρφωση εθνικών ταυτοτήτων και την προώθηση πολιτειακών μεταβολών και γενικότερων εξελίξεων στην Ευρώπη;

Μονάδες 13

13^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Η οικονομική πολιτική των Ισαύρων:

α. βασιζόταν στις θρησκευτικές αντιλήψεις των αυτοκρατόρων

β. στόχευε στη συμφιλίωση της κεντρικής εξουσίας με το θέμα της Ελλάδος

γ. στόχευε στη συμφιλίωση της κεντρικής εξουσίας με τους πληθυσμούς των ανατολικών επαρχιών

δ. προέκυψε ως συνέπεια ενός καταστροφικού σεισμού μεταξύ Θήρας και Θηρασίας

2. Ο αγώνας κατά των δυνατών υπήρξε μια από τις σημαντικότερες πλευρές της εσωτερικής πολιτικής των:
  - α. Ισαύρων
  - β. Μακεδόνων
  - γ. Κομνηνών
  - δ. Παλαιολόγων

3. Ο Κάρολος ο Μέγας (Καρλομάγνος) στέφθηκε:
  - α. τα Χριστούγεννα του 800 στο Άαχεν «Μέγας και ειρηνοποιός αυτοκράτωρ», κυβερνήτης του Ρωμαϊκού Κράτους
  - β. το 754 «ελέω Θεού βασιλεύς» των Φράγκων
  - γ. τα Χριστούγεννα του 800 στη Ρώμη «ελέω Θεού βασιλεύς» των Φράγκων
  - δ. τα Χριστούγεννα του 800 στη Ρώμη «Μέγας και ειρηνοποιός αυτοκράτωρ», κυβερνήτης του Ρωμαϊκού Κράτους

4. Στην κοινωνική πυραμίδα του φεουδαρχικού συστήματος, οι πάροικοι:
  - α. αποτελούσαν τη μειονότητα των αγροτών και απολάμβαναν περιορισμένη ελευθερία
  - β. δεν μπορούσαν να νυμφευθούν χωρίς την άδεια του φεουδάρχη
  - γ. αποτελούσαν την πλειονότητα των αγροτών και απολάμβαναν αυξημένη ελευθερία
  - δ. μπορούσαν να νυμφευθούν χωρίς την άδεια του φεουδάρχη

5. Η ιδέα της σταυροφορίας:
  - α. προήλθε από τους βυζαντινούς αυτοκράτορες
  - β. γεννήθηκε στη Δυτική Ευρώπη στη διάρκεια του 15ου αιώνα
  - γ. προσέφερε στον παπισμό την ευκαιρία να ενισχύσει τη θέση του έναντι των Γερμανών ηγεμόνων
  - δ. προσέφερε στον παπισμό την ευκαιρία να ενισχύσει τη θέση του έναντι των βυζαντινών αυτοκρατόρων

Μονάδες 5

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς
- β. οικοδόμηση στις ευρωπαϊκές ακτές των στενών του Βοσπόρου του φρουρίου ΡούμεληΧισιάρ
- γ. άλωση της Τραπεζούντας από τους Οθωμανούς
- δ. Σύνοδος της Φερράρας-Φλωρεντίας
- ε. άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους

Μονάδες 5

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: ιππείς-τιμαριούχοι (Οθωμανοί), Ειρήνη της Αυγούστας.

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Να εξηγήσετε τι ήταν οι σκλαβνιές και ποιος ήταν ο χαρακτήρας τους.

Μονάδες 13

2.β. Ποια χαρακτηριστικά απέκτησε η συνταγματική μοναρχία στη Γαλλία σύμφωνα με το Σύνταγμα του 1791;

Μονάδες 12

14^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- 1. Τα θέματα αρχικά ήταν στρατιωτικές μονάδες, μετακινούμενες ανά την επικράτεια.
- 2. Στο Ισλάμ η θρησκευτική κοινότητα ταυτίζεται με το κράτος.
- 3. Το εικονομαχικό διάταγμα του Λέοντα Γ΄ Ισαύρου βρήκε σύμφωνη την εκκλησία της Ρώμης.
- 4. Ο Κάρολος Μαρτέλος καθιέρωσε τον θεσμό των βασιλικών απεσταλμένων.
- 5. Οι Σλάβοι οφείλουν τις απαρχές της εθνικής τους φιλολογίας στους ιεραποστόλους Κύριλλο και Μεθόδιο.

Μονάδες 5

(II) Να συμπληρώσετε τα κενά στο παρακάτω απόσπασμα επιλέγοντας τα κατάλληλα στοιχεία από αυτά που δίνονται στην παρένθεση. Δύο (2) στοιχεία περισσεύουν:

(αυτοκράτορας, χορηγίες, φιλανθρωπίες, εκχριστιανισμός, Λογοθέτης του Γενικού, Λογοθέτης του Δρόμου, επιγαμίες)

«Η βυζαντινή διπλωματία χρησιμοποιούσε ένα ευρύτατο φάσμα από τρόπους και μέσα, για να επιτύχει τους σκοπούς της. Τέτοια μέσα ήταν οι _____(1)_____ (σε χρήμα ή δώρα) στους ξένους ηγεμόνες, η σύναψη συμμαχιών που βασιζόνταν συχνά σε _____(2)_____, οι εμπορικές συνθήκες και, το σπουδαιότερο, ο _____(3)_____ άλλων λαών. Ο _____(4)_____ χάραζε τις κατευθυντήριες γραμμές της εξωτερικής πολιτικής. Ο _____(5)_____, ήδη από τον 7ο αιώνα, ήταν υπεύθυνος για την υποδοχή ξένων πρεσβευτών, τον ορισμό των μελών των βυζαντινών πρεσβειών κ.ά.»

Μονάδες 5

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των παρακάτω ιστορικών όρων: Χαλίφης, πρώτος περίπλους της γης.

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Αυτοκρατορία της Νίκαιας: να αναφερθείτε στα επιτεύγματα του Ιωάννη Βατάτζη στον τομέα της εσωτερικής πολιτικής και της οικονομίας.

Μονάδες 12

2.β. Ποια ήταν η συμβολή των Ελλήνων λογίων στην ανθρωπιστική κίνηση κατά την περίοδο της Αναγέννησης;

Μονάδες 13

15^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Οι Λογγοβάρδοι ή Λομβαρδοί:

α. υπό την πίεση των Αβάρων μετανάστευσαν και κατέκτησαν μεγάλο μέρος της Κεντρικής Ευρώπης

β. υπό την πίεση των Σλάβων μετανάστευσαν και κατέκτησαν μεγάλο μέρος της Ανατολικής Ευρώπης

- γ. υπό την πίεση των Αβάρων μετανάστευσαν και κατέκτησαν μεγάλο μέρος της Ιταλίας
- δ. υπό την πίεση των Αβάρων και των Σλάβων προωθήθηκαν βόρεια του Δούναβη
2. Το αλληλέγγυον ήταν νόμος που υποχρέωνε:
- α. τους εύπορους γείτονες να καταβάλλουν τους φόρους των φτωχών αγροτών της κοινότητας
  - β. τους εύπορους γείτονες να προσφέρουν οικονομική βοήθεια στους φτωχούς αγρότες της κοινότητας
  - γ. τους αυτοκράτορες να απαλλάσσουν τους φτωχούς αγρότες από τους φόρους
  - δ. τους δυνατούς να παραχωρούν κλήρο γης στους ακτήμονες της κοινότητας
3. Στο πλαίσιο της τελετής της περιβολής, οι ιεραρχικά ανώτεροι άρχοντες:
- α. παραχωρούσαν στους υποτελείς τους εκτάσεις γης χωρίς αντάλλαγμα
  - β. υπόσχονταν να παρέχουν στους υποτελείς τους κάθε είδους βοήθεια
  - γ. παραχωρούσαν στους υποτελείς τους εκτάσεις γης, για τις οποίες απαιτούσαν ως αντάλλαγμα πίστη, υποτέλεια και διάφορες υπηρεσίες
  - δ. παραχωρούσαν στους υποτελείς τους στρατιωτική προστασία σε αντάλλαγμα εκτάσεων γης που λάμβαναν από αυτούς
4. Η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους πραγματοποιήθηκε στις:
- α. 17 Ιουλίου 1203
  - β. 13 Απριλίου 1204
  - γ. 25 Ιουλίου 1261 δ. 29 Μαΐου 1453
5. Οι γενίτσαροι:
- α. ήταν σώμα νομάδων εθελοντών ιππέων
  - β. αποτελούσαν τον τακτικό στρατό των Οθωμανών
  - γ. στρατολογούνταν εθελοντικά από τους υποτελείς χριστιανικούς πληθυσμούς δ. ανήκαν στην προσωπική υπηρεσία του σουλτάνου

Μονάδες 5

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. θεσμός της πρόνοιας
- β. εκχριστιανισμός των Σλάβων
- γ. άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς
- δ. Σχίσμα των μεταξύ των δύο Εκκλησιών ε. εγκατάσταση των Οθωμανών στην Προύσα

Μονάδες 5

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: προτεστάντες ή διαμαρτυρόμενοι, Διευθυντήριο.

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Μοντεσκιέ (1698-1755): ποια θεωρία διατυπώνει στο έργο του και ποια η σημασία της ως προς την επίδραση που άσκησε στην πολιτική σκέψη της εποχής;

Μονάδες 12

2.β. Ποιες μεταβολές επέφερε η Γαλλική Επανάσταση στον τομέα της εκπαίδευσης και του πολιτισμού;

Μονάδες 13

16^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- 1. Τα θέματα ήταν κτήματα από τα έσοδα των οποίων οι στρατιώτες εξασφάλιζαν και συντηρούσαν το άλογο και τον εξοπλισμό τους.
- 2. Ο Ηράκλειος πήρε τον τίτλο «πιστός εν Χριστώ βασιλεύς».
- 3. Οι μικροκαλλιεργητές, κατά τη μεσοβυζαντινή περίοδο, υπερφορτωμένοι από τους φόρους, προτιμούν να παραχωρήσουν τους κλήρους τους και να γίνουν δούλοι των δυνατών.
- 4. Οι πάροικοι του φεουδαρχικού συστήματος αποτελούσαν την πλειονότητα των αγροτών και απολάμβαναν μια περιορισμένη ελευθερία.
- 5. Ο Φερδινάνδος Μαγγελάνος ταξιδεύοντας δυτικά και παρακάμπτοντας τη Νότια Αμερική απέδειξε ότι η γη είναι σφαιρική.

Μονάδες 5

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Α περισσεύει.

A	B
1. Μέδικοι	α. εφεύρεση της τυπογραφίας
2. Γεώργιος Σχολάριος	β. νέα αντίληψη για την αγωγή και την επιστήμη
3. Γεώργιος Γεμιστός ή Πλήθων	γ. Βενετία
4. Μαρκιανή Βιβλιοθήκη	δ. Φλωρεντία
5. Έρασμος	ε. Πατριάρχης Γεννάδιος
6. Ιωάννης Γουτεμβέργιος	

Μονάδες 5

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: Επαναγωγή, Ζηλωτές.

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποιον τίτλο προσέλαβε ο Κάρολος ο Μέγας (Καρλομάγνος) κατά τη στέψη του στον Άγιο Πέτρο της Ρώμης, τα Χριστούγεννα του 800 και ποια η πολιτική σημασία του τίτλου αυτού για τη διαμόρφωση της διεθνούς κατάστασης στη δεδομένη ιστορική στιγμή;

Μονάδες 13

2.β. Ποιες είναι οι απόψεις του Ρουσσό αναφορικά με την ελευθερία και την ισότητα;

Μονάδες 12

17^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α(Ι) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Α περισσεύει.

A	B
1. Μαυρίκιος	α. κορύφωση οικονομίας
2. Ηράκλειος	β. εμπορική συνθήκη με τους Βενετούς
3. Κωνσταντίνος Ε΄	γ. θεσμός πρόνοιας
4. Βασίλειος Β΄	δ. εξαρχάτα Ραβέννας και Καρχηδόνας
5. Αλέξιος Α΄ Κομνηνός	ε. αυτοκρατορία της Τραπεζούντας
	στ. «πιστός εν Χριστώ βασιλεύς»

Μονάδες 5

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας
- β. μάχη στο Πουατιέ της Γαλλίας
- γ. Σχίσμα μεταξύ των δύο Εκκλησιών
- δ. στέψη Καρλομάγνου στη Ρώμη
- ε. εκχριστιανισμός των Σλάβων

Μονάδες 5

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: filioque, γενική βούληση (Διαφωτισμός).

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Πώς διαμορφώθηκε η ιδέα των Σταυροφοριών, τι χαρακτήρα απέκτησε ο πόλεμος αυτός και ποια κύρια πολιτική σκοπιμότητα εξυπηρετούσε;

Μονάδες 15

2.β. Ποιο περιεχόμενο προσδίδει ο Κοραΐς στον όρο «μετακένωση»;

Μονάδες 10

18^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- 1. Το Ισλάμ έχει πολλά δάνεια στοιχεία από τη Χριστιανική και ιουδαϊκή θρησκεία.
- 2. Ιδεολογική βάση του κινήματος της εικονομαχίας ήταν οι ανεικονικές αντιλήψεις των κατοίκων της κυρίως Ελλάδας.
- 3. Η στρατιωτικοποίηση της μεσοβυζαντινής κοινωνίας εκφράζεται με τη δημιουργία ναυτικών θεμάτων.
- 4. Οι μόνιμες εγκαταστάσεις των Σλάβων στη Χερσόνησο του Αίμου είναι γνωστές με τον όρο σκλαβνίες.
- 5. Κύρια αιτία του Σχίσματος του 1054 ήταν η διεκδίκηση, εκ μέρους της Ρώμης, της πρωτοκαθεδρίας στον χριστιανικό κόσμο.

Μονάδες 5

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

A	B
1. Κωνσταντίνος-Κύριλλος	α. Πρώτο Σχίσμα
2. Πατριάρχης Φώτιος	β. Κράτος της Ηπείρου
3. Πατριάρχης Μιχαήλ Κηρουλάριος	γ. Αυτοκρατορία της Νίκαιας
4. Μιχαήλ Κομνηνός Δούκας	δ. Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας
5. Θεόδωρος Λάσκαρης	ε. γλαγολιτικό αλφάβητο
	στ. οριστικό Σχίσμα μεταξύ των δύο Εκκλησιών

Μονάδες 5

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: μοναχικά τάγματα (Αντιμεταρρύθμιση), ορθός λόγος.

Μονάδες 15

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Πώς ερμηνεύτηκε από την πλευρά των Βυζαντινών η στέψη του Καρλομάγνου στη Ρώμη τα Χριστούγεννα του 800 και ποιες ήταν οι εξελίξεις ως προς τη διαμόρφωση των σχέσεων Ανατολής και Δύσης;

Μονάδες 13

2.β. Ποιες πρόοδοι πραγματοποιήθηκαν στον τομέα της ναυσιπλοΐας κατά την περίοδο των Ανακαλύψεων;

Μονάδες 12

19^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Με τη δημιουργία ναυτικών θεμάτων	α. αποτέλεσε το αλληλέγγυον.
2. Ο Βόρης	β. συνήψε με τους Βενετούς εμπορική συνθήκη.
3. Το μεγαλύτερο πλήγμα για τους δυνατούς κατά τη μεσοβυζαντινή περίοδο	γ. ίδρυσε τα εξαρχάτα της Ραβέννας και της Καρχηδόνας
4. Ο Βασίλειος Β΄	δ. κρίθηκε η τύχη των Ζηλωτών.
5. Με την επικράτηση του Ιωάννη Στ΄ Καντακουζηνού	ε. η αυτοκρατορία κατόρθωσε να θωρακίσει τις παράλιες περιοχές.
	στ. αποτέλεσε ο θεσμός της πρόνοιας.
	ζ. συνέτριψε την αντίσταση των βουλγάρων ευγενών (βογιάρων).

Μονάδες 5

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το παλαιότερο:

- α. Ειρήνη της Αυγούστας
- β. ο πάπας Λέων Ι΄ έδωσε άδεια για μαζική έκδοση και πώληση συγχωροχαρτιών
- γ. Εκατονταετής Πόλεμος
- δ. Σύνοδος του Τρέντο
- ε. ο Λούθηρος θυροκόλλησε σε εκκλησία της Βιτεμβέργης έναν κατάλογο από 95 θέσεις

Μονάδες 5

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: στρατιωτόπια, Όρκος του Σφαιριστηρίου.

Μονάδες 5

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποιος είναι ο ρόλος των πόλεων στην προώθηση οικονομικών μεταβολών στη Δυτική Ευρώπη;

Μονάδες 12

2.β. Με ποιον τρόπο μεταδόθηκαν οι ιδέες του Διαφωτισμού στον υπόδουλο Ελληνισμό, πώς ονομάστηκε το ανάλογο κίνημα που δημιουργήθηκε στον ελληνικό χώρο και ποιος ήταν ο αντικειμενικός σκοπός του;

Μονάδες 13

20^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Η σύνοδος της Ιέρειας:

- α. αφόρισε τους εικονομάχους αυτοκράτορες
- β. αφόρισε τον πάπα
- γ. καταδίκασε τη λατρεία των εικόνων
- δ. αποφάσισε την αναστήλωση των εικόνων

2. Η οριστική αναστήλωση των εικόνων αποφασίστηκε:

- α. από την Ειρήνη την Αθηναία και τον Κωνσταντίνο Στ' το 787
- β. από τη Θεοδώρα και τον Μιχαήλ Γ' το 843
- γ. από τους αυτοκράτορες Λέοντα Ε' και Θεόφιλο το 843
- δ. από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Ε' το 754

3. Στο Πουατιέ της Γαλλίας το 732:

- α. ο Κάρολος ο Μέγας αναχαίτισε τους Βυζαντινούς
- β. ο Πιπίνος στέφθηκε ελέω Θεού βασιλεύς των Φράγκων
- γ. ο Κάρολος Μαρτέλος αναχαίτισε τους Άραβες
- δ. ο Κάρολος ο Μέγας μετέφερε την έδρα του

4. Με την αποδοχή του βαπτίσματος από τον Βούλγαρο ηγεμόνα:

- α. η διοίκηση της Βουλγαρικής Εκκλησίας ανατέθηκε σε Βούλγαρο επίσκοπο
- β. ο βουλγαρικός κλήρος προχώρησε στην οργάνωση της Βουλγαρικής Εκκλησίας με τις υποδείξεις του πατριάρχη Φωτίου
- γ. ο βουλγαρικός κλήρος προχώρησε στην οργάνωση της Βουλγαρικής Εκκλησίας με τις υποδείξεις του πάπα

δ. ο ελληνικός κλήρος προχώρησε στην οργάνωση της Βουλγαρικής Εκκλησίας με τις υποδείξεις του πατριάρχη Φωτίου

5. Τα Βασιλικά:

α. ήταν η μεγαλύτερη νομική συλλογή της αυτοκρατορίας, η οποία στηρίχθηκε σε μεγάλο βαθμό στην ιουστινιάνεια νομοθεσία

β. αντλούν πολλά στοιχεία από την Εκλογή

γ. ήταν μια συλλογή νομοθετημάτων που καθορίζουν τις αρμοδιότητες του αυτοκράτορα και του πατριάρχη

δ. ήταν νομικό εγχειρίδιο που περιλάμβανε διατάξεις Δημοσίου και Αστικού Δικαίου

Μονάδες 5

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β.

A	B
1. Επαναγωγή	α. βυζαντινή διπλωματία
2. filioque	β. φεουδαρχικό σύστημα
3. βασιλικοί απεσταλμένοι	γ. βυζαντινή νομοθεσία
4. σύναψη επιγαμιών	δ. θρησκευτική μεταρρύθμιση
5. τελετή της περιβολής	ε. Πρώτο Σχίσμα
	στ. μεταρρυθμίσεις Καρλομάγνου

Μονάδες 5

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: εποικιστική πολιτική, κατάργηση της δουλείας (Διαφωτισμός).

Μονάδες 5

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποιες αλλαγές επέφερε η επικράτηση του συστήματος της φεουδαρχίας στο κράτος του Καρόλου του Μεγάλου (Καρλομάγνου) και στα κράτη που το διαδέχθηκαν;

Μονάδες 12

2.β. Ενάντια σε ποια οικονομική αντίληψη στρέφονται οι φυσιοκράτες οικονομολόγοι, ποια είναι η θεωρία τους και τι τους οδήγησε στη διαμόρφωση της οικονομικής τους αντίληψης;

Μονάδες 13